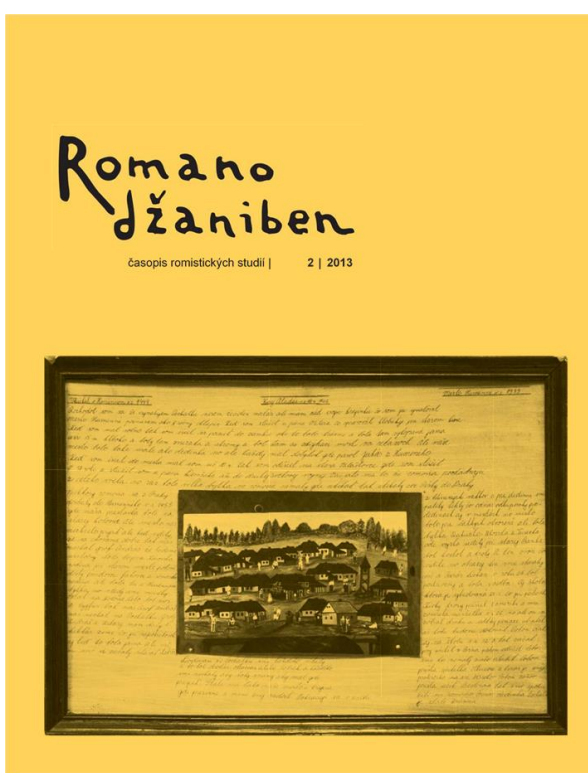
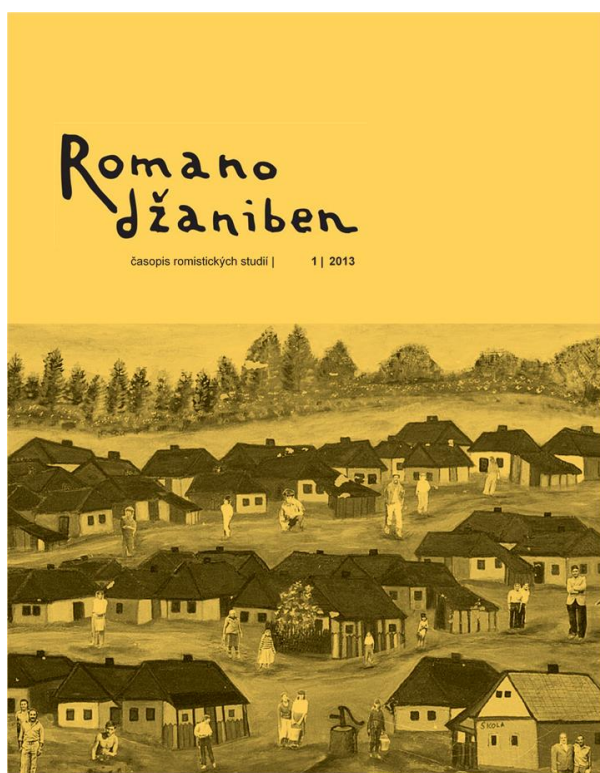

Romano džaniben

VÝROČNÍ ZPRÁVA

ZA ROK 2013

Biskupcova 1866/85
130 00 Praha 3
IČO: 62941305 DIČ: CZ 62941305
č. ú. ČSOB 161582339/0300
ředitelka organizace: Mgr. Lada Viková
email: dzaniben@email.cz
www.dzaniben.cz

Obsah výroční zprávy

Obsah	2
Občanské sdružení Romano džaniben	3
Časopis Romano džaniben	4
Historie časopisu	4
Současnost časopisu	4
Složení výkonné redakce	4
Redakční rada časopisu Romano džaniben	4
Struktura časopisu	6
Personální zázemí sdružení	8
Sborník Romano džaniben v roce 2013	10
Romano džaniben – 1/2013	10
Romano džaniben - 2/2013	12
Financování časopisu	14
Ostatní aktivity občanského sdružení v roce 2013	15
Romistické utopie	15
Program a anotace přednášek v roce 2013	15
Rozsáhlá úprava webových stránek	16
Dějiny Romů ve výuce	17
Propagace	19
Zhodnocení roku 2013	19

Občanské sdružení Romano džaniben

Posláním občanského sdružení Romano džaniben je rozšiřovat povědomí o historii, jazyce a kultuře Romů mezi odbornou i širokou veřejností především prostřednictvím publikační a vzdělávací činnosti, a přispívat tak k překonávání bariér plynoucích ze vzájemné neznalosti.

Historie sdružení sahá do roku 1994, kdy přední česká indoložka a romistka Milena Hübschmannová se svými přáteli založila Nadaci Romano džaniben. Ta od roku 2005 existuje pod současným názvem o. s. Romano džaniben.

Téměř výhradní činností sdružení bylo do roku 2005 vydávání stejnojmenného časopisu romistických studií, od roku 2005 se pak věnuje i dalším projektům, většinou edičního a vzdělávacího charakteru.

Romano džaniben

časopis romistických studií

hledej...

časopis · sdružení · projekty · anotace článků · odkazy · kontakt · romistické utopie

- » úvod
- » historie
- » archivní čísla
- » pro přispěvatele
- » předplatné
- » pro sponzory

časopis

Název pro časopis ROMANO DŽANIBEN se zrodil spontánně. Do češtiny jej lze přeložit více způsoby: Romská věda, Vědění o Romech, Poznávání Romů, Romské vědění /tj. co Romové vědí/. Široké sémantické pole romského pojmu má tu výhodu, že v sobě soustřeďuje mnoho významových nuancí, které by měly vytvářet charakter časopisu.

Milena Hübschmannová
z předmluvy k prvnímu číslu časopisu Romano džaniben
1/1994

Aktuality

Romano džaniben je také na facebooku! Najdete nás...
06.05.2013 | [» více](#)

Vítejte na nových stránkách sdružení Romano džaniben. Stránky budou ještě aktualizovány...
11.04.2013 | [» více](#)

Copyright

Publikování nebo jakékoliv jiné formy dalšího šíření obsahu serveru Dzaniben.cz jsou bez písemného souhlasu Časopisu Romano džaniben, zakázány.

Časopis Romano džaniben

Časopis romistických studií

Časopis Romano džaniben je jediným odborným periodikem v České republice, které se systematicky věnuje jazyku, historii a kultuře Romů v nejširším slova smyslu. Snaží se publikovat podložené a fundované informace z celého spektra humanitních oborů. Vedle odborných textů věnuje Romano džaniben prostor i autorské tvorbě romských literátů, portrétům romských osobností a umělců, recenzím a anotacím odborné romistické literatury a beletrie romských autorů.

Historie časopisu

U zrodu tohoto dosud jediného romistického časopisu v ČR stála doc. Milena Hübschmannová, zakladatelka romistiky na FF UK v Praze, se svými přáteli - na podobě časopisu se výrazně podíleli romisté Hana Šebková, Edita Žlnayová a v počátcích i Zbyněk Andrš a Ruben Pellar. Skladba Redakční rady a technické redakce se v průběhu let obměňovala. Časopis vychází nepřetržitě od roku 1994, do roku 2002 měl čtvrtletní periodicitu, jednotlivá vydání čítala v průměru 100 stran. Výraznější změny zaznamenal časopis v roce 2002, kdy o. s. Romano džaniben začalo na jeho vydávání spolupracovat s nakladatelstvím G plus G. Od té doby časopis vychází pololetně v průměru o 250 stranách a má současnou grafickou podobu, od prvního čísla roku 2012 pouze došlo k návratu k původnímu, menšímu formátu. Milena Hübschmannová redakci časopisu vedla celých 11 let do roku 2005, kdy tragicky zemřela, a redakci na následující 3 roky převzal Peter Wagner. V roce 2009 se jí ujaly Jana Kramářová a po ní Eva Zdařilová, která v roce 2011 odešla na mateřskou dovolenou. Ta vedení redakce předala Pavlu Kubaníkovi a Heleně Sadílkové. Od podzimu 2013 je ředitelkou sdružení Lada Viková.

Současnost časopisu

V roce 2010 byl časopis zařazen na seznam recenzovaných neimpaktovaných periodik spravovaný Radou pro vědu a výzkum. Kromě publikování odborných recenzovaných článků se ale na podobě časopisu nic jiného nemění: Romano džaniben i nadále otiskuje také popularizační články přístupné nejširší veřejnosti, aby tak zůstal informační, referenční a diskusní platformou pro celou řadu profesních skupin a především pro Romy samotné.

Složení výkonné redakce v roce 2013:

Šéfredaktoři: Pavel Kubaník, Helena Sadílková

Redaktoři: Lada Viková

Technický redaktor: Jan Ort, Zuzana Pokorná, na podzim 2013 oba vystřídal Jitřina Stolařová

Redakční rada časopisu Romano džaniben:

Redakční rada časopisu zodpovídá za jeho odbornou a obsahovou stránku. Její členové jsou vybíráni dle svého působení a erudice v jednotlivých vědeckých oblastech, do kterých romistika zasahuje. Redakční rada časopisu navrhuje členy Odborné poradní a konzultační skupiny, kteří jsou odpovědní za recenzování zaslaných příspěvků a jejich doporučení či nedoporučení k publikování. Konečné rozhodnutí o publikování však je na členech rady.

Redakční rada se schází minimálně jednou ročně a na tomto setkání projednává a schvaluje další směřování časopisu a ediční plán. Členství v redakční radě není honorováno.

Členové:

Mgr. Michael Beníšek, Ústav jižní a centrální Asie, FF UK

PhDr. Jan Červenka, Ph.D., Ústav jižní a centrální Asie, FF UK

Mgr. Viktor Elšík, Ph.D., Ústav lingvistiky a ugrofinistiky, FF UK

PhDr. Jana Horváthová, Muzeum romské kultury v Brně

PhDr. Anna Jurová, CSc., Spoločenskovedný ústav Slovenskej akadémie vied

PhDr. Arne B. Mann, CSc., Ústav etnológie Slovenskej akadémie vied

Mgr. Helena Sadílková, M.A., Ústav jižní a centrální Asie, FF UK

Mgr. Lada Viková, Katedra sociálních věd, FF Univerzita Pardubice

Dipl.-Phys. Peter Wagner, Ph.D.

PhDr. Renata Weinerová, CSc.

Struktura časopisu

RECENZOVANÁ ČÁST

Od roku 2009 minimálně polovinu časopisu tvoří vědecké články odborníků působících na poli celé řady vědních oborů, z nichž je možno nahlížet na historii, kulturu a jazyk Romů. Jejich odbornou úroveň a vědecký přínos před publikováním zhodnotí nezávisle na sobě dva recenzenti.

Příspěvky do recenzované části časopisu podléhají před publikováním recenznímu řízení. Texty jsou po přijetí redakcí a po vyhodnocení formálních náležitostí šéfredaktorem anonymizovány a předány k posouzení dvěma odborníkům. Odborníci jsou vybíráni podle zaměření posuzovaného textu z okruhu Redakční rady nebo Odborné poradní a konzultační skupiny. Vypracované posudky příspěvky k publikování doporučí, doporučí po přepracování nebo nedoporučí. V případě nejasností je text předán k posouzení ještě třetímu recenzentovi.

NERECENZOVANÁ ČÁST

V časopise i přes odborné zaměření zůstávají nadále zachovány níže uvedené rubriky. V České republice totiž dosud nevychází jiné periodikum, které by věnovalo rozsáhlejší prostor memorátům především z období II. světové války, textům psaným v romštině, prezentaci romských osobností a recenzím a anotacím romistické literatury. Redakce časopisu Romano džaniben přitom publikování tohoto typu textů a informací považuje za stejně zásadní jako je přinášení nových vědeckých poznatků, a proto jim i do budoucna bude věnovat stejnou péči.

Literatura

V této rubrice jsou pravidelně zveřejňovány autorské texty zavedených nebo začínajících romských spisovatelů. V případě autorů píšících romsky jsou jejich texty publikovány vždy v originále s českým nebo slovenským překladem, díla psaná v ostatních jazycích jsou publikována v českém překladu (resp. v českém originále). Ukázky jsou doplněny minimálně krátkou biografickou poznámkou o autorovi. Vítejte zprostředkování kontaktů na autory, jejichž díla dosud v časopise nebyla publikována.

Portrét osobnosti / Rozhovor

Z řad Romů se rekrutují nejen v České republice ale v celosvětovém měřítku osobnosti vynikající svými schopnostmi a dovednostmi ve všech myslitelných oborech lidské činnosti. Imperativem časopisu Romano džaniben a především milou povinností je o těchto výtvarnících, politicích, hudebnících, literátech

a mnohých dalších zpracovat portrét nebo je osobně navštívit a nahrát s nimi rozhovor.

Recenze a anotace

Kratší anotace i obsáhlejší rozborné recenze romistické literatury a monografií romských autorů, výběrově i poezie a beletrie reflektující romskou kulturu.

Personální zázemí sdružení

V roce 2013 se aktivně na chodu, redakčních pracích a koordinaci projektů podíleli následující členové sdružení:

- od prosince 2011 do září 2013 coby ředitelka: **PhDr. Eva Zdařilová** – absolventka romistiky, zodpovídá za prosazení edičního plánu stanoveného Redakční radou. Organizuje setkání Redakční rady. Získává příspěvky do recenzované i nerecenzované části časopisu. Zodpovídá za recenzní posouzení jednotlivých textů, zajišťuje komunikaci s autory a s recenzenty příspěvků. Zároveň má na starosti distribuci časopisu předplatitelům a organizační a administrativní chod redakce, udržuje korespondenci s předplatiteli a přispěvateli. Na redakčních pracích se pak podílí především překlady z německého jazyka.
- Výkonná redaktorka (od roku 2000) a od září 2013 ředitelka sdružení: **Mgr. Lada Viková** – psycholožka a romistka, odpovídá za redakční práci a dobrou jazykovou úroveň časopisu. Podílí se jak na redakční práci, tak na korekturách, a pomáhá s výběrem literatury k zrecenzování. Zároveň od září 2013 se více podílí na administrativní činnosti a řízení celého sdružení, je přítomna při jednáních o zamýšlených projektech, jedná se sponzory, spoluorganizuje schůzky redakční rady apod.
- Výkonná redaktorka a od května 2011 šéfredaktorka: **Mgr. Helena Sadílková, M.A.** – romistka – podílí se na redakčních pracích a na prepisech českých a romských textů, překládá z angličtiny, doplňuje články o anglická resumé a aktivně zapojuje do redakčních prací studenty romistiky na FF UK a podílí se na výběru vhodných recenzentů pro romistickou i beletristickou literaturu, komunikuje s autory recenzovaných odborných článků.
- Výkonný redaktor a od května 2011 šéfredaktor: **Mgr. Pavel Kubaník** – romista, podílí se na redakčních pracích, udržuje spolupráci s pracovištěm na semináři romistiky na FF UK, komunikuje s recenzenty. Podílí se na prepisech rozhovorů, zodpovídá za sekci literatury a vyhledává literaturu vhodnou k recenzování.
- Koordinátorka projektu Dějiny Romů ve výuce: **Bc. Jana Rejžková** – romistka, zodpovídá za výše jmenovaný projekt a související webové stránky www.krajinoupribehu.cz, shání zdroje pro financování těchto aktivit, podílí se také na propagaci sdružení, mj. na facebookových stránkách.
- Administrátorka sdružení a technická redaktorka (do léta 2013), koordinátorka interkulturních dílen: **Bc. Zuzana Pokorná**: absolventka UJAK, studentka romistiky a sociální pedagogiky, organizuje interkulturních dílny a komunikuje s jejich účastníky.

- Administrativní podpora sdružení (od září 2013): **Mgr. Jiřina Stolařová:** romistka, zodpovídá za administrativní záležitosti sdružení (předplatné, distribuce, fakturace, vyúčtování grantů a další projektová administrativa)
- Správa webových stránek: Jan Ort, student romistiky, kromě správy a významné přestavby webových stránek se v roce 2013 podílel i na propagaci sdružení a jeho administrativě.

Časopis Romano džaniben v roce 2013

ROMANO DŽANIBEN 1/2013

Recenzovaná část

Nina Pavelčíková

Možnosti a meze integrace Romů – počáteční analýza metod a výstupů výzkumného projektu

Autorka konstatuje, že doposud byla historie Romů zkoumána převážně na základě pramenů majoritních původců, navíc především z řad správních a represivních složek. Studie je prvním výstupem dosud neukončeného projektu studentského grantového systému (SGS) Ostravské univerzity. V jeho rámci oslovila autorka spolu s dalšími pedagogy a studenty doktorského a magisterského studia českých a československých dějin několik narátorů romského původu (převážně z řad romských asistentů neziskových organizací, resp. jejich klientů). Na základě pořízených výpovědí a s využitím svých předcházejících zkušeností z výzkumu dějin romského obyvatelstva českých zemí se pokusila vytipovat několik základních tematických okruhů historického výzkumu. Cílem jejich analýzy bylo objasnit základní vývojové trendy romského etnika v průběhu druhé poloviny 20., resp. i počátku 21. století pohledem „zevnitř“, očima samotných příslušníků romských příbuzenských skupin. Autorka se pokouší sledovat v historickém kontextu vývojové tendence vztahu ostravských Romů k příbuzným ve východních lokalitách na Slovensku, proměn romských příbuzenských a rodinných svazků a vztahů, zčásti také upozornit na souvislosti se vztahem Romů k práci a k institucionálnímu vzdělávacímu procesu. Do budoucna počítá s prohloubením výsledků projektu i s rozšířením výstupů o další tematické okruhy (problémy vývoje kultury, identity apod.)

Anna Jurová

Počiatky fungovania cigánskej triedy v dvadsiatych rokoch 20. storočia v Košiciach. Niekoľko poznámok k súčasnému stavu poznania tejto témy.

Článek nastiňuje problém nedostatečné znalosti dílčích témat historie Romů v Košicích v období první Československé republiky (1918-1930). Samotné jádro textu se soustřeďuje na otázku historie vzdělávání romských dětí, přičemž se autorka zabývá konkrétně rekonstrukcí historie tzv. romské školy v Košicích, vybudované podle vzoru romské školy v Užhorodě, aktivitami probíhajícími na úrovni vzdělávacího systému a místních institucí. Mezi konkrétní problémy, kterým při výzkumu tohoto tématu historik čelí, patří nedostatečná dostupnost archivních materiálů, nutnost komparace s dobovými náhledy a individuálními postoji a vyjádřeními dobových protagonistů.

Nerecenzovaná část

Petr Lhotka, Milada Závodská

Profesor Ctibor Nečas – historik a zakladatel vědeckého zkoumání holocaustu Romů

Text shrnující dosavadní práci prof. Ctibora Nečase na poli výzkumu romské historie, u příležitosti jeho letošního životního jubilea. Zhodnocení jednotlivých přelomových publikací a osobních aktivit Ctibora Nečase vedoucích k připomínání romských obětí

holocaustu zejména z území českých zemí autoři zasazují do dobového světového i národního kontextu historie výzkumu romského holocaustu i romských aktivit požadujících jejich uznání jako obětí rasového pronásledování a na něj navazujících kompenzací.

Rozhovor

Já už dneska se nedívám, kdo co jí, ale kdo jak je, to mě život naučil. Životní příběh Tonyho Lagryna.

Zpracovala Jana Horváthová

Obsáhlý rozhovor s Tony Lagrynem (*1947, Cheb), představitelem tzv. německých Romů – Sintů. Zde publikované části byly vybrány jednak z vlastního záznamu z března 2013 (cca 450 minut) a jednak z rozhovoru TL s novinářem týdeníku Reflex z roku 2008 (60 minutového), oba jsou uloženy ve audiofondu Muzea romské kultury. Základní osou rozhovoru je osobní životní příběh T. Lagryna, doplněný o vyprávění o pohnuté rodinné historii (oba rodiče byli spolu se svými rodinami vězněni v nacistických koncentračních táborech), která ovšem neskončila druhou světovou válkou. Kromě těchto rodinných historií se v rozhovoru Tony Lagryn též věnuje některým specifickým sociokulturním zvyklostem Sintů a mezietnickým vztahům.

Materiály/Prameny

Leon Růžička

Včera a dnes (vzpomínka cikána na nacistické lágry)

Písemně zaznamenaný životní příběh českého Roma Leona Růžičky (*1924), vězně nacistických cikánských táborů, jak jej zapsal sám autor v roce 1958, ve formě příspěvku do literární soutěže Československého svazu protifašistických bojovníků (příspěvek byl zařazen mezi oceněné práce). Dokument pochází z Národního archivu Praha – fond Svaz protifašistických bojovníků – ústřední výbor Praha. Komentář zpracovala Helena Sadílková a Milada Závodská.

Josef Šimek

K desetiletí cikánské školy v Užhorodě

Proslov vrchního rady ministerstva školství ČSR k desetiletému výročí založení romské školy v Užhorodě, podle jejíhož vzoru došlo k založení dalších podobných institucí, zejména na Slovensku. Proslov byl vysílán Československým rozhlasem v roce 1936. Dokument pochází z archivu Českého rozhlasu. Komentář zpracovala Milada Závodská.

Recenzovaná část

Eva Zdařilová

Faktory ovlivňující narativ na příkladu životních příběhů několika romských pamětníků války

Text analyzuje životní příběhy pěti informátorů a snaží se několika postřehy obohatit dosavadní práci české romistiky s orálně-historickými narativy. Autorka na životní příběhy informátorů nahlíží jako na celek, kdy v rámci celoživotního vyprávění ji zajímá akcentace jednotlivých životních fází, způsob, jakým o těchto hovoří, a faktory, které výpovědi ovlivňují. Znalost okolností nahrávacích situací jí umožňuje narativy analyzovat i z pohledu bezprostředních vlivů během samotné narace. Stranou jejího zájmu zůstávají samotné události, které pamětníci prožili, a naopak tematizuje, jak tyto hodnotí v kontextu svého dalšího života, do jaké míry je jsou schopni reprodukovat, a jak jejich aktuální reprodukci ovlivňují různé minulé a současné kontexty.

Arne B. Mann

Význam spomienkového rozprávania pre výskum dejín rómskeho holocaustu

Článek zdůrazňuje důležitost orálně historických narativů pro výzkum romských dějin. Autor se soustřeďuje na rekonstrukci tragických událostí ve slovenské obci Čierny Balog v roce 1944. Věnuje se v literatuře částečně zdokumentované hromadné vraždě skupiny zřejmě olašských Romů (celkem 60 lidí) spáchané nedaleko Čierneho Balogu příslušníky německé armády a pokusu o hromadnou vraždu obyvatel romské osady v Čiernom Balgu, kterému se díky podpoře místních obyvatel podařilo zabránit, osady však byla vypálena. Autor porovnává existující zdroje a zprávy o těchto událostech s výpověďmi místních romských i neromských pamětníků (shromažďovaných různými výzkumníky včetně autora samotného od roku 1991). Díky detailní práci s těmito různorodými zdroji je autor schopen nejen vysvětlit rozdíly v popisu těchto událostí v dostupných písemných zdrojích, ale zároveň upřít pozornost i na další dosud nereflektovaná témata a události – jako je zneužití olašských žen předcházející jejich vraždě a pomoc poskytnutá místními Neromy svým romským sousedům po té, co se jim podařilo uniknout z osady před jistou smrtí.

Michal Schuster

Proces s Blažejem Dydy na základě materiálů Mimořádného lidového soudu v Brně roku 1947

Článek se zaměřuje na osud Blažeje Dydyho, vězně a vězeňského funkcionáře v protektorátním tzv. cikánském táboře Hodonín u Kunštátu a v koncentračním táboře Auschwitz-Birkenau a zejména na retribuční soud, vedený s B. Dydy v roce 1947, rekonstruovaný na základě dochovaného soudního spisu. Výsledky jednotlivých svědků zařazených do spisu – především z řad Romů, kteří byli vězněni v hodonínském a osvětimském táboře – jsou jedinečným svědectvím o katastrofálních životních podmínkách jak v táboře v Hodoníně u Kunštátu, tak v Osvětimi, zachyceným s minimálním časovým odstupem. Blažej Dydy se stal paradoxně jediným odsouzeným za zločiny spojené s genocidou Romů na našem území. V roce 1947 byl odsouzen k doživotnímu trestu odnětí svobody, v roce 1961 z vězení byl propuštěn na svobodu.

Nerecenzovaná část

Osobní bibliografie prof. Ctibora Nečase

Osobní bibliografie zahrnující monografie i články věnované tématu Romů, které C. Nečas vydal do r. 2013. Dle seznamu vypracovaného Ctiborem Nečasem finalizovala Milada Závodská.

Zuzana Kumanová

Niekoľko poznámok k projektu Ma bisteren!

Príspevok je podrobnou správou o projekte Ma bisteren, realizovaného o. s. In Minorita od roku 2005, usilujúci o umiestnenie pomníčkov a pamätných tabulí na miesta spojené s pronásledovaním Romů za druhej svetovej vojny na Slovensku. Okrem rozšírenia pietneho miesta v Pamätníku Slovenského národného povstania v Banskej Bystrici o romský pamätník, se dosud podařilo umiestniť pamätníčky v týchto obciach: Dubnica nad Váhom (zaist'ovací tábor, miesto hromadnej vraždy skupiny internovaných Romů), Hanušovce nad Topľou (na pamiatku romských mužů internovaných v pracovných táboroch v rôznych miestach Slovenska), Nemecká a Zvolen (miesta hromadných popravy osôb spojených se Slovenským národným povstaním, medzi nimi i Romů), Lutilla (Žiar nad Hronom) a Slatina (okr. Levice) (na pamiatku hromadných vražd miestnych Romů). Dosud se nepodařilo umiestniť pamätnú tabuľu takē v Komárně, na mieste koncentračného tábora, kde byli internováni (a odtud dále deportováni do dalších vyhlazovacích táborů) Romové z územia obsazeného Maďarskom.

Rozhovor

Rozhovor s paní Boldišovou

Rozhovor s pamětnicí z obce Hucín (Slovensko) o v literatuře dosud spíše okrajově zmiňovaném aspektu utrpení Romů na Slovensku za druhé světové války spojeném s nuceným ukrýváním v provizorních podmínkách v době přechodu válečné fronty přes území Slovenska. Zejména během této doby docházelo k znásilňování romských žen, ze strany vojáků obou válčících armád. Právě osudu romských žen z Hucína, které byly hromadně a opakovaně znásilňované zejména ruskými vojáky, a dopadu těchto událostí na jejich další život je věnovaná podstatná část rozhovoru, v němž se paní Boldišová rozhodla toto unikátní svědectví učinit.

Zvláštní příloha časopisu Romano džaniben u příležitosti životního jubilea prof. Ctibora Nečase

Nečas, Ctibor. Pal o Roma / O Romech. Výběrový a retrospektivní soupis literatury, vzešlé z tvorby romských a neromských autorů. Muzeum romské kultury, Brno 2012. ISBN 978-80-86656-22-9

Vychází ve spolupráci s Muzeem romské kultury jako elektronická publikace CD.

Financování časopisu:

V roce 2013 vydání čísel časopisu Romano džaniben finančně podpořili:
Magistrát hl. m. Praha částkou 70 000,-

a Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze částkou 60 000,-.

Vydání časopisu a chod sdružení dále podpořili soukromí dárci.

Na tomto místě všem upřímně děkujeme!

Ostatní aktivity občanského sdružení v roce 2013

Vedle vydávání stejnojmenného časopisu se sdružení Romano džaniben zabývá také dalšími projekty, které jsou většinou edičního nebo vzdělávacího charakteru. V roce 2013 jsme se zaměřili především na oblast vzdělávání a prohlubování odborné diskuze.

Romistické utopie

Přednáškový cyklus Romistické utopie začal v říjnu 2010, probíhá s výjimečnými přestávkami po dobu akademického školního roku. V roce 2013 proběhlo v rámci cyklu sedm přednášek, tři z nich vedli slovenští romisté.

Cyklus má tři hlavní cíle:

- a) propojit badatele a studenty z ČR zajímající se o romskou kulturu v nejširším slova smyslu
- b) umožnit studentům a badatelům prezentovat vlastní bádání či náměty před zasvěceným publikem a získat tak ojedinělou zpětnou vazbu
- c) propagovat existenci časopisu Romano džaniben a rozvíjet osobní kontakty s badatelskou obcí v ČR (případně na Slovensku a jinde v zahraničí), které lze zúročit v získávání odborných textů pro další vydání časopisu.

Zvukové záznamy jsou následně pro zájemce ke stažení na stránkách www.dzaniben.cz

Přednášky v roce 2013 (římské číslice značí pořadí přednášky od začátku cyklu v roce 2010):

XVIII., 24. 1. 2013 Andrej Belák

Zdravotní stav Romů ve střední a východní Evropě: No a co?

IX., 28. 2. 2013 Viktor Elšík, Zuzana Bodnárová, Michael Beníšek

Jazykový atlas centrální romštiny

XX., 25. 4. 2013 Alena Růžičková

Pohřbívání

XXI., 30. 5. 2013 Alexander Mušinka

Riešenie tzv. rómskej problematiky na Slovensku – zamyslenie nad doterajšími pokusmi a ich úspechmi

XXII., 24. 10. 2013 Dana Bitnerová, David Doubek, Markéta Levínská

Kdo a jak pomáhá Romům - tři kulturní modely determinující přístup k lidem v sociálním vyloučení

XXIII., 28. 11. 2013 Kateřina Pintířová

Pěstounská péče v romských rodinách

XXIV., 19. 12. 2013 Tatiana Podolinská

Náboženské hnutia medzi Rómami: zdroj sociálneho kapitálu?

Rozsáhlá úprava webových stránek

Byly spuštěny nové webové stránky, do kterých byly spolupracovníky sdružení pod vedením Jana Orta zaneseny informace o člancích.

Začátkem roku 2013 byly spuštěny nové webové stránky sdružení (www.dzaniben.cz). Stránky vytvořil po technické stránce Mgr. Róbert Drotár, obsahová část byla doplněna spolupracovníky sdružení pod vedením Jana Orta.

Těžiště stránek tvoří databáze anotací článků, které dosud v časopisech Romano džaniben vyšly. V databázi lze vyhledávat podle jednotlivých kritérií (tematicky, podle jednotlivých čísel, autorů, zemí), která lze při vyhledávání i libovolně kombinovat. Rozšířené možnosti pro prohledávání databáze umožňuje snazší dohledání konkrétních článků, případně dohledání zdrojů ke zkoumaným tematickým okruhům.

Předností nových webových stránek je dále především přehlednější vzhled a tím i snazší orientace v jednotlivých sekcích. Obsahy spíše čistě informativních sekcí (časopis, sdružení, kontakt) neprošly oproti původním webovým stránkám radikálními změnami. Vznikla ale zcela nová sekce "projekty" se stručným shrnutím projektů, které byly v rámci sdružení uskutečněny, případně ještě probíhají. Vedle sekce s odkazy na webové stránky s příbuzným tématem má na nových stránkách svoji sekci i výše zmíněný přednáškový cyklus "Romistické utopie".

Další úpravy nových webových stránek se chystají.

Dějiny Romů ve výuce

V roce 2013 jsme pokračovali s realizací projektu „Dějiny Romů ve výuce“, jehož hlavním cílem je poskytnout pedagogům komplexní podporu při výuce moderní historie Romů. Ta je poskytována formou webových stránek „Krajinou příběhů“ (www.krajinoupribehu.cz), které obsahují multimediální učebnici moderní historie Romů na území České republiky založenou na práci s [interaktivními mapami](#) a příběhy konkrétních míst a skutečných osob. Vedle toho jsou zde připraveny další doplňkové služby, které by měly pedagogům výuku tohoto tématu usnadnit.

V roce 2013 byly webové stránky doplněny o deset nových didaktických materiálů vztahujících se k lokalitám spjatým s romskou historií: Hrubá Vrbka, Hodonín u Kunštátu, Jaroměř a Kladno.

V rámci projektu proběhl také veřejný internetový seminář, který měl za úkol představit pedagogům základních a středních škol i laické veřejnosti webové stránky „Krajinou příběhů“ a také obsah interkulturních dílen pro školy, které jsou v rámci projektu pořádány. Webinář byl uspořádán ve spolupráci s metodickým portálem RVP.cz.

Interkulturní dílny

Nedílnou součástí projektu jsou také interkulturní dílny pořádané na školách, v rámci nichž mají žáci a studenti možnost aktivně se seznámit s romskou kulturou a historií přímo od romských vypravěčů. Dílny se skládají z několika bloků. Po úvodním seznámení s moderní romskou historií a metodami orální historie, včetně zásad vedení rozhovorů s pamětníky historických událostí, zásadami jejich přepisu a vedení terénního deníku, se studenti v doprovodu lektorů setkávají s romským informátorem v jeho domácím prostředí, což jim umožňuje nahlédnout do každodenního života představitelů romské menšiny. Pomocí vedeného rozhovoru pak získávají poznatky o nedávné historii Romů, zvycích, kultuře, ale také názorech samotných Romů na některé historické události.

V rámci loňského projektu byly zrealizovány dílny pro studenty pražského Gymnázia Sázavská, Masarykova gymnázia v Plzni a žáky, se kterými pracuje plzeňské občanské sdružení Blízký souseď. Celkem dílnami prošlo 40 účastníků. Všechny dílny se uskutečnily v Praze.

Projekt v roce 2013 podpořilo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR z dotačního programu Podpora vzdělávání v jazycích národnostních menšin a multikulturní výchovy na rok 2013, částkou 163 000 Kč, a Nadační fond obětem holocaustu, částkou 27 000 Kč. Děkujeme za podporu.

Propagace

Sdružení se zúčastnilo veletrhu neziskových organizací NGO Market. Návštěvníci mohli v našem propagačním stánku získat informace o činnosti organizace, ale i zakoupit časopis Romano džaniben, případně další publikace vydané organizací.

Zhodnocení roku 2013

Rok 2013 lze zhodnotit jako úspěšný. Podařilo se nám vydat zajímavá čísla unikátního sborníku Romano džaniben, který je jediným odborným romistickým periodikem v České republice. Úspěšně jsme propagovali sdružení na veškerých přístupných akcích, ale také v médiích. V roce 2013 sdružení rovněž získalo jistou prestiž díky projektu Romistické utopie, v jehož rámci bylo zorganizováno sedm seminářů (přednášek a diskusí) – opět tak docházelo k pravidelnému setkávání odborníků, kteří se vzájemně obohacují o své poznatky. Dalším úspěšným krokem sdružení Romano džaniben bylo prohloubení činnosti na poli vzdělávání. Projektem Dějiny Romů ve výuce se sdružení zaměřilo na posílení výuky moderní romské historie na základních a středních školách v ČR a ukázalo tak, že se nechce uzavírat pouze do světa odborných kruhů, ale naopak romskou kulturu a historii přibližovat široké veřejnosti.

Za občanské sdružení Romano džaniben

Lada Viková

a

Jiřina Stolařová